

1. a. statelys msto. t. fo. gal ri: n zinxaban
2. min kamars. t ista blu: mogō. ngi: ts // bly. mphas//
3. te. gsworax en te. gnu. rex spinata ale. nox mo
memasines
4. spa. janis zurarbe. it - of zuur wa. rak // la. stax//
|| arbe. jo ||
- 5 opta. tsxip (zeeschip) kre. gaxa va. sxa makk bros. t
|| los. t. bly. tja ||
6. da. timaran heteroplinta inxiwiga
7. da. sxi. par lektorin lipanaf
8. indifabrik - of fabrik enrkstati. n // batoe
fabrik in Didam //
9. komhi. r gj. - of komishi. r kintja. - of kom
gij isefkashu. r
10. dudans fir gla. za - of fir poetjor. gle. skas
|| dumon ok an. jo baks ||
11. bre. nefkas twe. kilo. kroels (kroels zijn
blauwe pruimen (pru. ma)) // ons = ons //
12. zahemr med. r ve. va drit liter wiin
dpxz. pa // op. xdruyk //
13. hij wolda. min medan knapelpup // dre. gall
14. ikhe sinkne. gari. n (kre. ja is meer)
15. va. sal. vant wa. et ni. faelme. god. n
16. iksan - of bnblij dakmed. r li. nime. go. n
zan - of fan
17. kamroe. tja - ikhedat ni. god. n - ook ikhedat
nitxadot. n kamroe. tja
18. wi. heta xado. n - den dor. r a. nkump
19. spin - spinawiba - spinajar. ga
20. feb - mats - ban - ei. ystax - -- pardatu. l
da. hex - kirkfa. y (meer. kirkfa's) - sparnavos. gal
|| hoc. ywa. ga - soort spin met lange poten //
21. di. ke. ol mi. k da. he. ol. bal a. ndondre. i // mi. k -
(eg. tijd) // ry. xi. ma. ko - vechter (kan ook gepaard
gaan met staan) //
22. iksalow krelakasxe. va (krala - kralen)
23. en. slant loet. fœl oldasxe. p - of sy. p. a. fbre. ko
24. za. hebana m is xabeta // an. kno. u me. xakre. ga //
25. gimanis twe. brejaste. o. n - bre. ja. o. dan bre. ts. ta
26. da. stanbe. lt ste. ts. r nime. r
27. denke. l hedanle. van azanprins // azi. nly. s
spanze. x. m. ksp //
28. ly. sife. r is ni indan he. mol. gable. va // lucifers.
strukwe. vels en strukas //
29. da. sxa. lbla. s. ga zin mitame. sta. noda. re. gawes
|| nary. s. - nr. amsterdam //
30. ikantay nikuma v. p. r aklo. r. r. bin
31. da. be. sta. slabaragrat. x - of dringkagrat. x
slabs. van lime. l (oudere mensen: ge. r -
verouderd 'sito en o'ribol)
32. hij kani. s. n wa. ka - of arbe. jo - hij het
pin inda. ke. o. l
33. ste. kis instel indin besam // inden aam //
34. ne. meto. he. gals wo. et nime. gespaelt
35. he. o. - rk. hedow at ure. i. ki. o. grups
36. denpe. r is nri. ip - do. r. r. zit nogenwita pitin
|| dan he. o. n is het klokhus //
37. zazanwex no. t. felt (t. felt is bouwland buiten
de kom van het dorp) // indansof = in de tuin (gedeelte
vaneen stuk bouwland heet obre. f - kampo
liggen vlak bij het huis //
38. zahedame. r singelt helpa upma. k. r
|| va. si. za = er door draaien, niet kunnen verdrogen //
39. hij zalat no. t. ni witsx. pa - of bre. ya
40. xista helfan da. melakuit
41. daman mod. r xi. nra. u op. komo
42. indarin zwema is xav. o. lkh // indaxeldall
43. hij het fl. lantheke - of olambek - of. domu. l
andatstarakas // di. pr. ? as. fann. m // he. ka -
afsluiting //
44. wili. mot. do. r. da. helfan heba eng. li. da
andra. he. laf
45. helptabet is op. o. r
46. onza. met. solda. r is oveta. an. væraka (dik) - asper (vuil)

47. xa du. n wi turitsta kā springo // xahemo
 da ringawet //
48. hij ral dambō. m enta // hij ge. t dambō. m
 enta //
49. ma. ke. s t finstā i stu / finstās = de buiten
 buiten) - of tra. m istu (ra. m = witten mat omlijsting)
50. blo. sit - of lndt fardavrx kerak - da la. ta kerak -
 st lef - da vespat // vespatit: uur (verouderd) //
51. an bedaspre. i - drsl - vaspri. ja (d. v. d. taatite
 ljd) - y. tstrae. ja - y. tbre. ja - kls. mar. ka - mistroe. ja -
 mbataram sm. z (cén plak, vroeger en plak uit -
 éen plak roggebrood en bataram) [roggebrood woog
 vroeger 20 pond, dit heette brost, wex was wittebrood)
52. di vro. u hetat hps. p. t. ta koet. ta // da urif minachtend
 spotwend) ook dambos: m koet. ta //
53. di nva. dā hedn mres jor. tay nadaxxos. l tsagj. n
54. ikheda tmaffaz. ja amolast nefanatwa. ta
 telos. op
55. var. lmor. la zigajifl inde. xastre. sk
56. e. apet sinif. q. t. we. t // p. t enku //
57. dasxi. ta. stet bij dan. va - danhe. t
58. Ime. t xstnxtakolt n mta ka. tsala en
 ka. tsabala
59. di ke. xssxinthelda - of xu:t - wa - of:
 giv en klo. tix // elins = gelijk //
60. hij brakat pe. t andastart
61. tu - of vroger huamagili nō da keramas
62. da p. t. ze. dadonzenlivan he. t volmar. his
63. gij xagaminwel ma gij x. j. jaminiks
64. da zwal. lawa koma go. warlm // an zwal. ly. w //
65. gja - of: gja vanda. x ni ka. t. ta // gja ni kien
 ka. t. ta / dan gaat men naar een andere plaats //
66. E. tazij o. t. xe. an ke. s
67. sin mostā is kapot - hij le. i andawex
 (vroeger sto. m fit)
68. tizanh. tanda xawes en tizan zu. lan. vant
 // waeram niet veel gebuukt //
69. dajanska lap upblo. ta vy. t // pp. t is plat //
70. indakan xanbās
71. ikwol datpos minanbrief frax
72. ikhepin anthart
73. medwa. t. sdriv. t. s wihi xindu: n hebo
74. na vesplitit (=na het werk; dan deed men zulke
 dingen) - na xzftit spanawa st pe. t fardanijo
 kar. t // tue. pe. t //
75. ikha van vr. midaga. t mbitj. t. fiba. t (dat onder-
 wets) - of ko. t. ja // da kws. ja ko. t. ja //
76. dasjor vanda köz. n xroksaldo. t xaw. s
 // dasjor vanda köen. n = de zoon v. d. familie Koning //
77. weti ok xin karma. ka tawo. no // an wa. ga //
 vroeger waren er slechts karren, alleen een lange wagen
 voor hout) - // anflitsa. b. x = een schietwetstuig //
 // an b. x = een erepoort //
78. di ros. za hebba langa dph. t. n
79. d. t. golqrik xin bliskim van // an man. an man-
 an wo. t. an wo. t //
80. Vph. t zat k. na dph. ja wast kint al dos. t
 // vpusxetal. n = kindje v. leeftijd van 12-16 j. - xetal. n =
 varken van ± 100 pond //
81. hij het los. pond a. o. t. en si pos. ga (met ontstoken
 randen) // an zix. kart upato. x //
82. xt de. tntja van ph. t smedan benaka - of: haefkr
 notbasxeg. t. n imbrambenza taplnkr
83. darizanspotal ytile. s
84. hij kre. ista aran maga vareka // hij zeta
 an ke. t up oftiva. mōt wet. t //
85. di loe. j. xatale. n baguna / mathe mal / ukidum //
 // rit - xartruk // ge. lt engut - andxox basit /
86. ik xo. kapot fandandoe. s // da mant - smu. t -
 mul - bek is ruwer // he het able. ra indane k
 fandandoe. s //
87. di wey lapkrum - tizan amwey dph. t langs
88. ik xo. antrum va rdajur (= het jonge) (an de. t n =
 een meisje. - // tizamalij voor koekjes) //
89. domruk xastikt unankers

90. *hindf. ntjan* was kort mogt
 91. *indesxam* icat at besto
 92. *msx1t^d* mogt knolu:^r
 93. *xy.k min hu:t* ixvp
 94. *ik wet ni wskim xy:kamot*
 95. *mkolda keld^c* ixu:t fart bi:^r
 96. *ik mcs esblu:t* drinke nma. nta staraka
 97. *ik mde. zat fu:^d* indestal kroep
 98. *min bry:^d* was my:^d
 99. *damelakbu:^d* mikan gros. testek- of rit
 || *mi.k- maakte!!*
 100. *di:k^e name lək* is danexru:^e- l^e. t^e m
 wimetnema
 101. *inany:^e* smitawij dip ful // *wij zell*
 102. *ds. velt nks opmantamæraka-a* hij
 issky. - onsky. spit - b) dassky^d waerok
 103. *hij izaltit vptit*
 104. *in ita. lija zinbærga di vy.^d* sprj^d (vomeren
 ook sprj^d, speeksel verwijderen eveneens-
 kwaliteits- flumen ogeven)
 105. *doeravi- of. doerava dɔr.^d* vptadosur
 106. *indu. zboerax hemazansta k fandabrxava.^d*
 || *imbos.m!!*
 107. *gmodst fele askumarin* // *uit anholdn*
 we. rtis!!
 108. *hij is medangus by.l me yelt fanl^d. vr*
 gakuma // *omby:l inolates- anknip:* een leurs
 met knipsluiting!!
 109. *di d^d.* *is xamark fanby. kan holt* // *daren*
 by: k^d d^d.^d!!
 110. *mgatrs. uwt wif m^xu:t knane.j^d*
 111. *ik het hi:^d- of hi:^d hek gresxare.t m^t was*
 Xingutst
 112. *dambi:^d br^d. uwa. war zet* *dar n^x tady.^d is*
 amt^d bo. uwa- of. dar t^d bo. uwa n^x tady.^d is
 || ^zE. is verl. tyd!!
 113. *baka-ik baka- gj^d baka- hij baka- baki- wij*
 baka- ik baka- gj^d baka- hij baka- wij baka-
 wij hemogabaka // *par. nkuk!!*
 114. *bij- ik bij- gj^d bi.t- hij bi.t- wij bij-
 bij- wij- ik bos.j- ik hegab^d.j^d- b^d.j^d zeli-
 o^dk*
 115. *hij is klei m^f e.i n* // *infundin- tis m^e*
 mhips!!
 116. *gj^d koent- of knhi: r op tamarek.e. o krijs*
 117. *hij hexre. i t dat^d amir zaldenho*
 118. *dame. it se. i dat galik hat- of ha^d*
 119. *dar wa^d ve. i pri. za* // *vifte- vivantwintay-*
 vifhondart!!
 120. *ander den æ. ik lig^d foelæ. ikols*
 121. *bwa. t^d r k^d dar. lək - lk^d. kal*
 122. *LXressisnuxry: n - t pas xame. it* // *thoe.j!!*
 123. *- ma. kara medat xel vanne. j* // *doz. j =*
 niet veel gebruikt!!
 124. *dar b^d mptka zald^d. sl^d exroe.j^d* // *smik- maakte!!*
 125. *da pasto. r he guy^d win*
 126. *onslaahy. s* *raf xobrant*
 127. *da melak spoer. gt en spr^d itst y. t^d x^d:^d*
 vanda ku
 128. *da kœster. lœ. d^d - an krys. l we. d^d kry: s*
 129. *da b^d. m vanonkrnjwa. gr by. god^d. vanda*
 vra^d // *b^d. m ook van een kar!!*
 130. *da twe. mufa kwam^d no hyts*
 131. *sij hemann in bent en bla:^d w gæst^d. ga*
 132. *da s^d. u* *izanbetj^d dn - fl^d. u* w (met weinig sout)
 slap (van slechte kwaliteit)
 133. *dar l^d. i t d^d s ne. d^d* (*l^d. i is verl. tyd*)
 134. *tizane. "waxhe. i t^d t^d langhe. r* *dat^d*
 gari. n het
 135. *a. zem wœ. now m. he. lane. j stat* // *nij d^d -*
 Nieuw Dijk (Gemeenschap) // *nij w. l = Nieuw Wehl!!*
 136. *du: n - ik du. rat. gj^d du. dat. hij dy. dat. wij*
 du. nst. gli. du. nst. of. du. rat. xili. of. zj. du. nst.
 ik dejst. gj^d de. jst. hij de. jst. wij de. janst. gli. de. jst.
 of. de. janst. zj. of. zili. de. janst. - de. j. ikda. - de. j.
 m^t. de. j. zili. of. zj. st. m^t

137. elph. ha - dph. p kle.tja - dph. p font - da saldo.ta
 138. doer²s - hij doer¹s - hij doer²s - hij hex²doe²s
 139. binda - ik bijn - gij bint - hij bint - wij binda
geli bina en bint - xij binda - binta - bina
ik he xabinda // geli mato bina bv. koren!!
 140. Locale Landmaten: m ruy = 16m² - amb¹ndar =
foo ruy - ameraga = 600 ruy - andær. tsa meraga =
180 ruy

141. Locale Waternamen: da wetar²in = de Didamse wetering -
da landawe. ² = water op de grens van Zevenaar, ook op die
van Didam en Angerlo - angra.f = een sloot - an leigraf =
sloot, die water afvoert - an gr¹p = een greppel -
ds w².j = gat bij doorbraak ontstaan in Balterich-
ma vmp en angos. ² = moerasjes - Endapu: l en
ganrapu: l = gaten, waarin water staat - m
wetarkoldk = een diep gat, waarin water staat voor
het vee.

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is : di:m

De inwoners heten: di:msr

Hun bijnaam huidt: di:msr he:kne.tars bij de bewoners van x.e.vander = Zevenaar

Aantal inwoners op 1 jan. 1952: ± 8800.

Gaaltostand. Gedeelten van de plaats: di:m - grefkemp - los.²l - holt hy:²a - dik (deze 5 buurtschappen hebben al 200 à 300 jaar bestaan. Ieder had eigen rechten).

Nieuwere gedeelten zijn: njs dik - dan hos.garent - fi:d.nz - frislant - dypals - ts.tolda² - ~~bssla~~ - da true.jis

Het dialect van dr di:msr he:t wijkt iets af. Hier een bevolking, die er zich van elders komende, nog niet zo lang geleden heeft gevestigd.

Middelen van bestaan: gemengd bedrijf (veel kleine boeren), ± 600 arbeiders werken buiten de plaats. Ze gaan naar steenfabrieken langs Ysel en IJssel. Er gaan veel ambachtslied naar Arnhem en Dordrecht (tot ± 1900 Didam arme gemeente).

Zegglieden: 1. ebbartinus Bolder, 59 j., hier geb.; klompenmaker; heeft hier altijd gewoond; V. en M. van Didam; spreekt altijd dialect

2. Antonius Adrianus Cornelis Jozef van Timmeren; 44 j.; geb. in Didam; onderwijzer; heeft hier altijd gewoond; V. van Oud Gasselt, M. van hier. Sprekt, behalve in de school, Didams.

3. Arnold Linneveld; 43 j.; onderwijzer; geb. te Steenkroade bij Oberhausen (Duitsland); woont van zijn vijfde jaar af in Didam; V. en M. van Didam. Sprekt, behalve in de school, Didams.